

2021-04-07

Justitiedepartementet

Referens: Ju2021/00115

E-post: ju.remissvar@regeringskansliet.se

Sveriges Vägledarförenings yttrande över SOU 2021:2; **Krav på kunskaper i svenska och samhällskunskap för svenskt medborgarskap.**

Sveriges Vägledarförening har valt att yttra sig om utredningens förslag utifrån de aspekter vi ser som särskilt viktiga ur ett studie- och yrkesvägledningsperspektiv.

Undantag för elever vid särskilda skäl

Utredningen lyfter att individer med väsentliga funktionsnedsättningar eller med andra personliga förhållanden skall omfattas av begreppet särskilda skäl och få dispens från kunskapskravet i svenska och samhällskunskap.

Sveriges Vägledarförening ser stora risker i att den grupp individer som har funktionsnedsättningar och inlärningssvårigheter kommer i kläm i en för snäv bedömning av vad som är särskilda skäl. Vår erfarenhet av att möta nyanlända elever inom den kommunala vuxenutbildningen eller inom arbetsmarknadsinsatser är att denna målgrupp oftast inte utreds eller diagnostiseras med funktionsnedsättningar som exempelvis utvecklingsstörning, dyslexi, språkstörning eller svåra koncentrationssvårigheter. Utifrån hur bedömningen av särskilda skäl ska gå till ser Sveriges Vägledarförening en risk i att det kan vara omöjligt för individer utan en utredning att bevisa att de ska bedömas ha särskilda skäl. Anledningen till varför denna målgrupp inte utreds ser vi ofta beror på att vården i Sverige har svårt att göra utredningar på individens modersmål och därför vill att individen ska ha uppnått en viss kunskapsnivå i det svenska språket innan en sådan utredning kan inledas. Det kan också handla om att det inte finns någon självklar instans som ska inleda uppstarten av en sådan utredning för utlandsfödda vuxna.

Sveriges Vägledarföreningen ser risker i att uppgiften av att sammanställa, dokumentera och administrera underlaget till en individs ansökan om dispens utifrån särskilda skäl kommer att falla på studie- och yrkesvägledare och lärare inom den kommunala vuxenutbildningen. Dessa yrkeskategorier har redan en mycket ansträngd arbetssituation utifrån sitt egna uppdrag utifrån läroplanen. Detta kan bli en fråga om behov av ökade resurser inom den kommunala vuxenutbildningen men framförallt en fråga om gränsdragning i studie- och yrkesvägledares och lärares uppdrag kontra andra myndigheters efterfrågan av administrativa arbetsuppgifter som inte utgår ifrån läroplan eller skollag.

För Sveriges Vägledarförening
Hanna Grinde
Epost: info@vagledarforeningen.se

Sveriges Vägledarförening

Sveriges Vägledarförening (SVF) verkar för att stärka och utveckla studie- och yrkesvägledningen och för att arbetet skall präglas av professionalitet och god etik. Föreningen organiserar alla med intresse av studie- och yrkesvägledning.

Som medlem ansluter du dig till föreningens målsättning.

www.vagledarforeningen.se